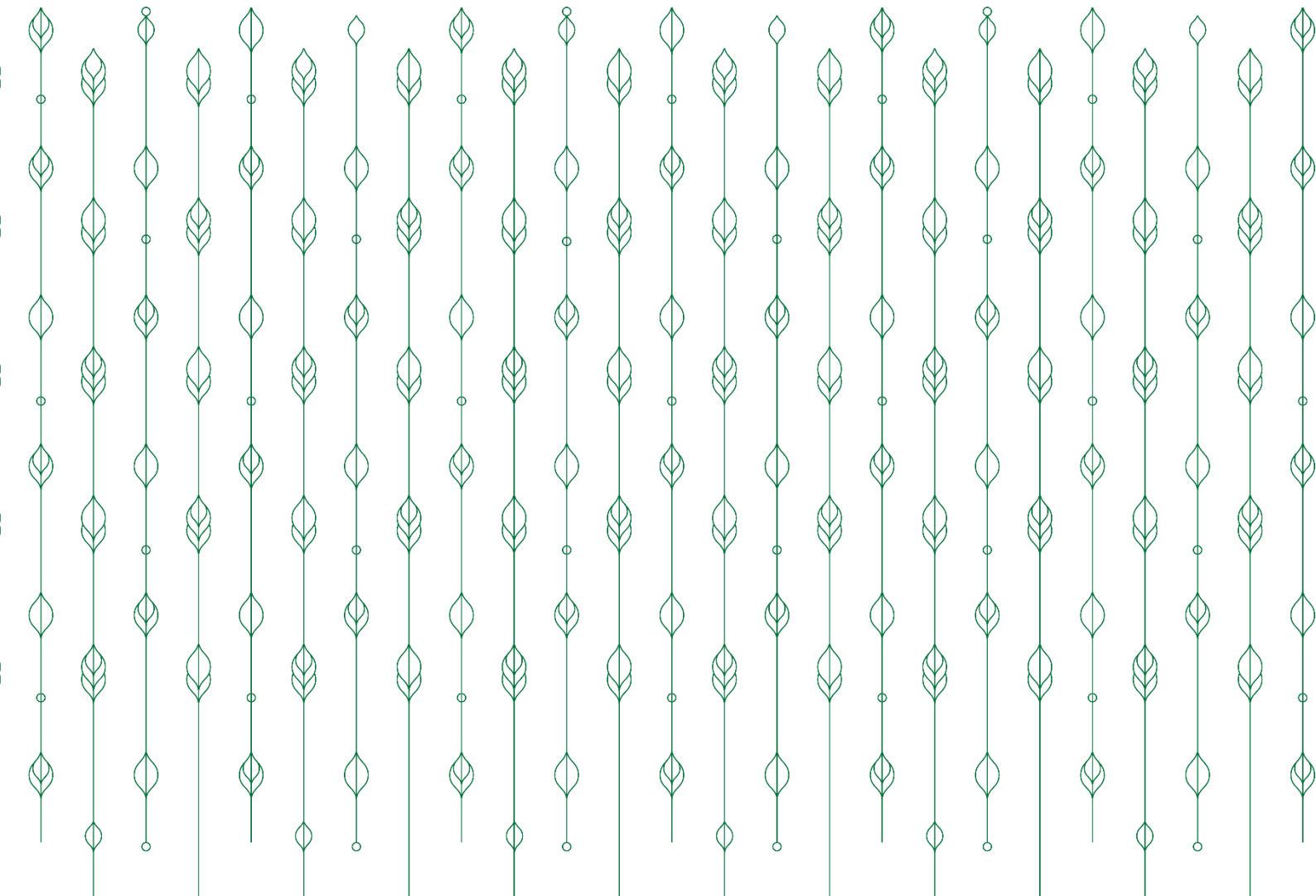




# Slik styrer vi Sunnfjord kommune

Innføring i dei viktigaste leiings- og styringsverktøya  
i kommunen - sentrale mål, struktur, planar, årshjul  
og system - og samanhengar mellom desse



## Innhold

1 Forord.....	3
2 Heilskapleg leiing og styring .....	4
2.1 Visjon og verdiar .....	4
2.2 Etske retningslinjer .....	4
2.3 Kommunen sine roller og oppdrag .....	5
2.4 Organisering .....	6
2.5 Styring av verksemda – definisjon.....	7
2.6 Prosjektstyring .....	9
2.7 Organisasjonskultur .....	9
2.8 Kommunikasjonsstrategi .....	10
3 Eigenkontroll – Orden i eige hus.....	11
3.1 Kommunal eigenkontroll.....	11
3.2 Eigenkontroll hemmar ikkje nytenking, kvalitetsarbeid og innovasjon.....	13
3.3 Styring av større uynskte hendingar og kriser i kommunen .....	13
4 Plansystem.....	14
4.1 FN sine berekraftsmål .....	15
4.2 Planstrategi.....	16
4.3 Kommuneplanen.....	16
4.4 Temaplanar.....	17
4.5. Samanhengen i plansystemet .....	17
4.6 Handlingsprogram, økonomiplan og årsbudsjett .....	18
5 Resultat og rapportering .....	19
5.1 Politisk rapportering .....	19
5.2 Administrativ rapportering .....	19
Saman blir vi drivande gode .....	20

# 1 Forord

Sunnfjord kommune er ein stor organisasjon. Vi er ca. 2300 tilsette, og administrasjonen er delt opp i 83 tenesteeiningar som blir leia av kvar sin einingsleiar. Det årlege driftsbudsjettet er på over 2 milliardar kroner. 45 folkevalde i kommunestyret er valde av innbyggarane til å ha det overordna ansvaret. Kommunen er også ein kompleks organisasjon som yter tenester som påverkar alle som bur i kommunen – «frå vogge til grav».

Sunnfjord kommune er ein ny kommune, slått i saman av dei fire tidlegare kommunane Førde, Gaular, Jølster og Naustdal frå 1. januar 2020. Dei fire kommunane var ulike, og vart styrt på ulik vis og med ulike politiske og administrative føringar. I løpet av den korte tida Sunnfjord kommune har eksistert, har vi forsøkt å harmonisere regelverk og føringar for kva som skal gjelde for den nye kommunen. Vi er langt ifrå å vere i mål med dette arbeidet, men likevel framstår Sunnfjord kommune som ein av dei mest vellukka og naturlege kommunesamanslåingane i Norge.

I administrasjonen har vi arbeidd mykje med å få på plass grunnpilarane for korleis vi skal styre denne nye og komplekse kommunen, som visjon, verdiar, leiingsprinsipp og etiske retningslinjer. Vi har også arbeidd med å harmonisere interne økonomi-, saksbehandlings- og personalrutinar slik at vi skal ha ein god internkontroll. Også reglement og forskrifter som påverkar innbyggarane har vore nødvendig å harmonisere.

Leiarane i Sunnfjord kommune er nøkkelen til god styring. Leiarane skal gje retning, finne og utnytte handlingsrommet, og fokusere på resultat. Dei skal også legge til rette for ein organisasjons- og arbeidskultur som fremjar gode og effektive arbeidsprosessar og medarbeidarskap, og som inviterer til innovasjon. Å ha den rette kulturen er avgjerande for at Sunnfjord kommune utviklar seg i den retninga vi ønskjer.

Med verdiane **engasjert, inkluderande og nær** skal vi utvikle Sunnfjord kommune til å bli eit sterkt regionsenter og ein organisasjon bygd på kvalitet.

I dette heftet har vi forsøkt å vise korleis den nye kommunen er organisert og styrt, og kva som er samanhengane i det vi kallar styringssystemet vårt. Eg håpar at publikasjonen vil vere nyttig for tilsette, folkevalde og publikum.

**Saman blir vi drivande gode!**

Sunnfjord, 5. februar 2022

**Ole John Østenstad**

Kommunedirektør

## 2 Heilskapleg leiing og styring

Visjon og verdiar hjelper oss til å gå i same retning. Visjonen peikar framover, men fungerer også kvar dag. Dei etiske retningslinjene skal hjelpe oss med bevisstheit rundt eigne handlingar, der målet er å gjere dei gode vala og å handle rett. Til saman gir det eit overordna verdigrunnlag som skal ligge i botnen for alt vi gjer, skape bevisstheit rundt ulike roller, og hjelpe oss å løyse dei ulike oppdraga best mogleg.

### 2.1 Visjon og verdiar

Visjonen til Sunnfjord kommune er: **Saman blir vi drivande gode.**

#### Verdiar: Vi er *EIN*

##### Engasjert

- Ein engasjert kommune er ein kommune som til ei kvar tid veit at dei jobbar for innbyggjarane
- Kommunen bryr seg om menneske, bygg, natur og kommunen si framtid, er handlekraftige og har god driv framover.
- Den engasjerte kommunen er bygd på kompetente, kunnskapsrike og framtidsretta menneske, som vil kommunen sitt beste, og som står på for å hjelpe og yte service.

##### Inkluderande

- Ein inkluderande kommune er ein raus og open kommune med
- tilsette som møter alle med respekt.

- Kommunen ser alle, og søker å møte alle sine behov på ein open og imøtekomande måte.
- Kommunen er samlande for alle som arbeider der.

##### Nær

- Ein nær kommune er ein kommune du har tillit til. Ein nær kommune kjenner innbyggjarane sine og tar dei på alvor.
- Innbyggjarane kjenner seg trygge i møte med kommunen, og dei veit at dei som arbeider der er til å stole på.
- I kommunen jobbar ein tett med kvarandre – og tett på innbyggjarane.

### 2.2 Etiske retningslinjer

Vi ønskjer at alle medarbeidarar i Sunnfjord har eit bevisst forhold til sine handlingar, med mål om å gjere dei gode vala og å handle rett.

Dei etiske retningslinjene er basert på KS sine råd, og har ni kapittel. Etiske retningslinjer i Sunnfjord kommune vart vedtatt i kommunestyret den 23.06.2021.

Det er også utarbeidd ei samling av aktuelle etiske dilemma som einingane

kan nytte for å skape refleksjon og bevisstgjeringsknytt til dei etiske retningslinjene. I tillegg blir etikk drøfta i årsrapporten og i medarbeidersamtalen med einingsleiar.

[Sjå heimeside om etikk](#)

## 2.3 Kommunen sine roller og oppdrag

Kommunen må ta omsyn til ei rekke aktørar og interessentar i arbeidet sitt. Nokre er statlege og regionale myndigheiter, innbyggjarar, næringslivet og frivillige organisasjonar. Kommunen har ansvar for ei rekke samfunnsoppgåver, og har fleire ulike roller overfor dei forskjellige aktørane:

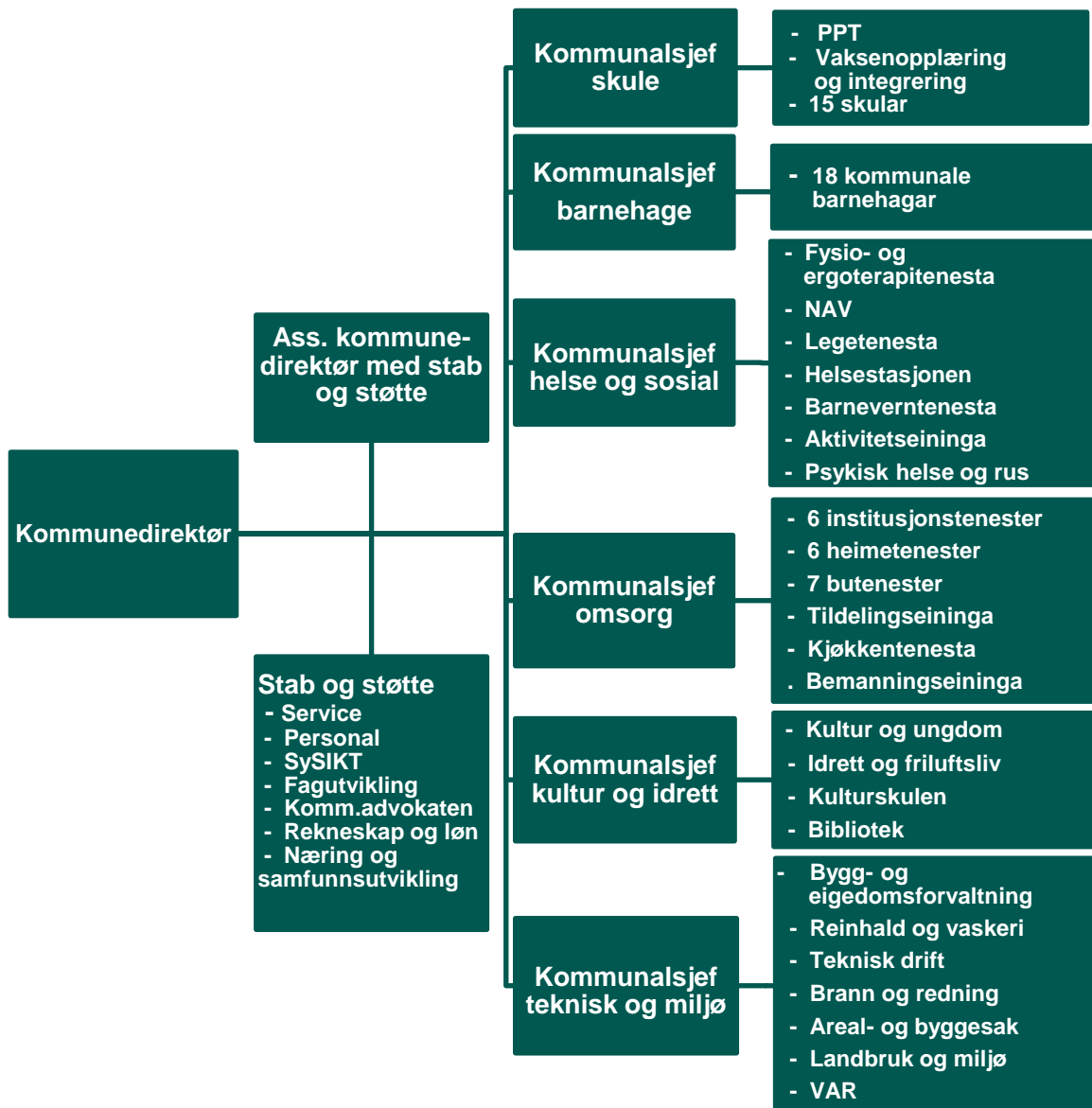


Er ein politisk styrt organisasjon og er ein arena for demokrati lokalt.	Utvikling av samfunnet lokalt, med ansvar for mellom anna forvaltning av areal, kultur, infrastruktur, næringsutvikling, miljø og folkehelse.	Leverer ei rekke offentlege velferds-tenester til innbyggjarane frå vogge til grav	Utvøver mynde i samsvar med lovverk, retta mot einskildpersonar, bedrifter eller organisasjonar	Kommunen er arbeidsgjevar for dei tilsette
--	---	--	---	--

Vårt hovudoppdrag er å jobbe for ei berekraftig utvikling – både økonomisk, sosialt og miljømessig – og sikre Sunnfjord kommune sitt bidrag for å nå FN sine berekraftsmål. Gjennom **berekraft**, **attraktivitet** og **mangfald** skapar vi det gode kvardagslivet for innbyggjarane våre, og utviklar Sunnfjord kommune og Førde by som leiande regionsenter i Vestland fylke.

## 2.4 Organisering

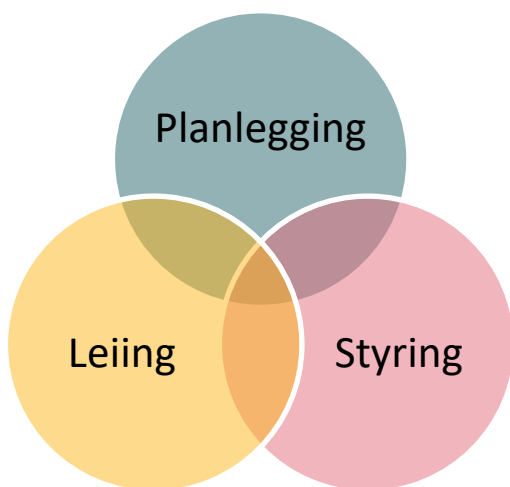
I Sunnfjord kommune har vi ein 2-nivåmodell, der ansvaret i størst mogleg grad er delegert ut på einingane. Kvar eining har ansvar for sin økonomi, sitt personal og sitt fagområde.



- **Kommunedirektøren** er den øvste administrative leiaren i kommunen. Rapporterer til kommunestyret.
- **Assisterande kommunedirektør** er i tillegg kommunalsjef for **stab- og støtte**. Desse sju stabseiningane er ei fagleg støtte for kommunedirektør, kommunalsjefar og einingsleiarar.
- **Kommunalsjef** er leiar for sin **sektor**, og rapporterer til kommunedirektøren.
- **Kommunedirektøren si leiargruppe** består av kommunedirektør, assisterande kommunedirektør, seks kommunalsjefar og einingsleiar personal.
- **Einingsleiar** er leiar for si **eining**, og rapporterer til sin respektive kommunalsjef. Vi har 83 einingar i kommunen fordelt på ulike sektorar.
- **Tillitsvaldordninga** skal sikre best mogleg grunnlag for samarbeid mellom arbeidstakar og arbeidsgjevar på alle nivå i organisasjonen.

## 2.5 Styring av verksemda – definisjon

Sunnfjord kommune har ei heilskapleg tilnærming til styring av verksemda. Det er tre element som er sentrale for at kommunen skal kunne ivareta sine oppgåver knytt til utvikling og drift på ein god måte. Dei tre elementa er:



God **planlegging** inneber å definere kva vi ønskjer å oppnå i framtida, og kva vi må gjere for å få det til. Dei strategiske planane i kommunen vil som hovudregel vere politisk vedtatt, og er bygd opp med ein heilskapleg og gjennomgåande målstruktur.

God **styring** skal sikre at kommunen løyser oppgåvene sine og følgjer opp politiske vedtak, mål og prioriteringar på ein effektiv måte, og innan gjeldande lover, reglar og økonomiske rammer.

Styring av verksemda i Sunnfjord kommune er definert på følgjande måte:

**Styring av verksemda femnar all aktivitet knytt til leining, planlegging og styring av drifts- og utviklingsoppgåver, og skal sikre:**

- etterleving av lov og forskrift
- iverksetting av politiske og administrative vedtak, prioriteringar og mål
- best mogleg resultat og kvalitet i tenestene
- lik og samordna styring mellom og innan tenesteområda
- effektiv ressursutnytting

God **leining** er avgjerande for å sikre god styring av verksemda. Gode plan- og styringsprosessar føreset leiarar som gir retning, ser moglegheiter og er opptatt av resultat.

### 2.5.1 Leiarprinsipp

Ein leiar i Sunnfjord er «EIN»

#### Som engasjert leiar i Sunnfjord kommune er eg:

- oppteken av fagleg utvikling og tverrfagleg samarbeid
- lojal i høve politiske og administrative avgjerder
- forvaltar fellesskapet sine ressursar på ein berekraftig måte
- modig, prioriterer tydeleg, tar avgjerder og utnyttar handlingsrommet mitt



#### Som inkluderande leiar i Sunnfjord kommune er eg:

- oppteken av brukarane
- ein god rollemodell med høg etisk standard
- tydeleg på å kommunisere forventningar, og gir tilbakemelding og ros

#### Som ein nær leiar i Sunnfjord kommune:

- ser eg den einskilde, motiverer, viser tillit og gjev ansvar
- er eg tilgjengeleg og til stades

### 2.5.2 Medarbeidarskap

Medarbeidarskap omhandlar korleis vi forhold oss til arbeidsoppgåver, til arbeidskollega og til arbeidsgjeveren.

Som medarbeidar i Sunnfjord kommune skal eg vere:

- profesjonell og ansvarsbevisst utføring av arbeidsoppgåver
- imøtekomande og god arbeidskollega
- rederleg og pliktoppfyllande overfor arbeidsgjevar





## 2.6 Prosjektstyring

Når kommunen skal løse ei definert oppgave innan ei planlagt tids- og ressursramme, og som krev koordinering og samordning på tvers i organisasjonen, kan det vere hensiktsmessig å organisere arbeidet som eit prosjekt. Alle prosjekt skal vere forankra i organisasjonen, og ha tydelege definerte mål.

Sunnfjord kommune har utarbeidd ei eiga prosjekthandbok for kommunale bygg- og anleggsprosjekt, som skal sikre effektiv prosjektstyring med påfølgjande gevinstrealisering.

Prosjekthandboka ligg i [Rettesnora](#) (kommunedirektøren sitt elektroniske eigenkontrollsystem).

## 2.7 Organisasjonskultur

Organisasjonskultur er felles normer, verdiar og oppfatningar som organisasjonen utviklar gjennom tilsette si samhandling med kvarandre og omgjevningane, og som kjem til uttrykk i tilsette sine handlingar og haldningar på jobben.

Sunnfjord kommune vart etablert 1.1.2020 etter samanslåing av kommunane Gaular, Naustdal, Jølster og Førde. Eit av delmåla i intensjonsavtala som låg til grunn for kommunesamanslåinga var å **byggje ein kompetent, effektiv og attraktiv kommuneorganisasjon med gode fagmiljø.**

Arbeidet med visjon og verdiar, etiske retningslinjer og leiingsprinsipp har vore viktige tiltak for å etablere ein felles organisasjonskultur for Sunnfjord kommune.

Arbeidsgjevarpolitikken til Sunnfjord kommune vil ha i seg dette temaet i det vidare arbeidet.

## 2.8 Kommunikasjonsstrategi

### Kommunikasjonen skal vere:

- relevant, oppdatert og tilgjengeleg
- målretta
- omdøme fremjande og skape tillit

### Prinsipp for kommunikasjon:

Vi skal så langt det er mogeleg informere internt før eksternt. Informasjon må derfor gå både oppover og nedover i organisasjonsstrukturen.

All kommunikasjon skal vere open, og meiroffentlighet skal praktiserast.

### Tilsette skal planlegge kommunikasjon som ein integrert del av oppgåveløysinga, og vurdere:

- kommunikasjonsbehovet for målgruppene
- kommunikasjonsutfordringar
- korleis du kan bruke kommunikasjon som verkemiddel

Overordna prinsipp for å uttale seg til media er at den som er nærmast saka og kjenner den best, skal uttale seg på vegne av kommunen. Nærmaste leiar blir orientert om uttale i media.

### Kven svarar på kva?

Spørsmål som gjeld overordna mål, politikk og budsjettsaker skal handterast av administrativ leiding, kommunedirektør og kommunalsjefar.

Einingsleiarar kan uttale seg på sine fagområde.

Fagpersonar og sakshandsamarar kan uttale seg om faglege spørsmål på eige fagfelt.

### Kommunikasjonsteamet til kommunen må bli orientert om planlagde:

- oppslag i pressa
- prinsipielle kommunikasjonssaker

Tilsette må vere tydelege i si rolle, om dei uttaler seg som privatperson eller på vegne av kommunen.

Kommunikasjon i samband med beredskap skal handterast av kommuneleiinga i samsvar med plan for krisekommunikasjon.

[Sjå kommunikasjonsstrategi](#)

### 2.9.1 Grafisk profil

Sunnfjord kommune har eigen grafisk profil. Denne bidreg til å tydeleggjere kommunen som avsendar og eigar.

[Sjå grafisk profil](#)

### 2.9.2 Klart språk

#### Språket vårt er klart når::

- lesarane finn det dei treng
- forstår det dei finn
- kan bruke det dei finn, til å gjere det dei skal

Sunnfjord kommune har utarbeidd eigen språkprofil.

[Sjå språkprofil](#)

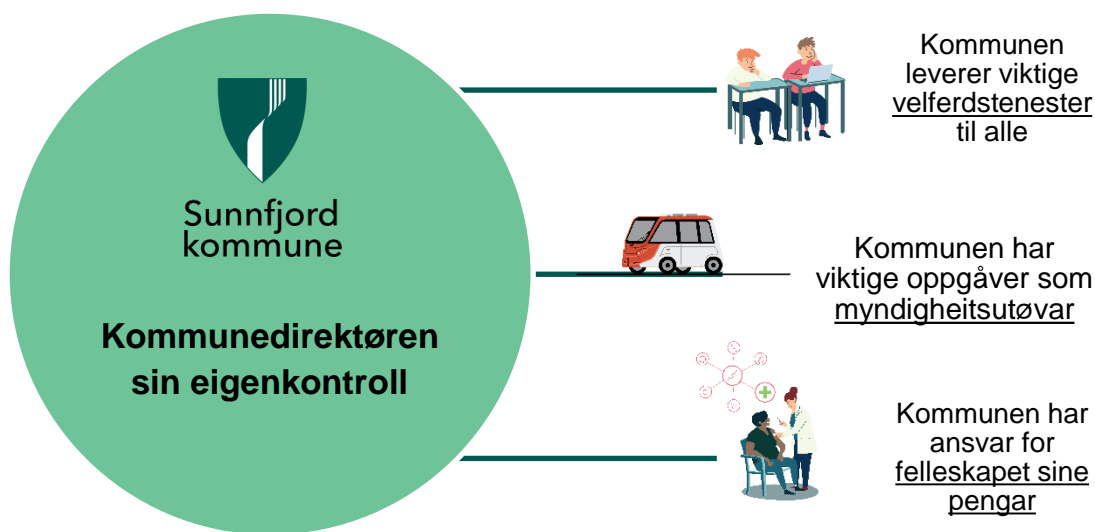
## 3 Eigenkontroll – Orden i eige hus

Kommunen er viktig for folk sine liv og livskvalitet, så det er viktig at vi har god eigenkontroll – at vi har orden i eige hus.

### 3.1 Kommunal eigenkontroll

#### 3.1.1. Formålet med og ansvaret for eigenkontrollen

God eigenkontroll bidrar til forutsigbare tenester og skapar tillit til at kommunen tek i vare innbyggerane sine behov og rettar. Administrativt delegeringsreglement og delegasjonsmatrise tydeleggjer ansvarsfordelinga mellom kommunedirektør, kommunalsjef og einingsleiar.



### Eigenkontroll er sentralt for god verksemdstyring

For **leiarar** er eigenkontroll eit verktøy som skal sikre at medarbeidarane handlar i tråd med eksterne og interne krav, forventningar og prioriteringar.

### Eigenkontroll som leiaroppgåve er tydeleggjort i leiaravtalen saman med andre leiaroppgåver.

For **tilsette** vil eigenkontrollen gje:

- trygghet for at vi handlar i tråd med styringssignal som er gjeve frå overordna.
- systematisk tilnærming til oppgåver, effektivitet, tenesteutøving, dokumentasjon og risiko.
- ei «verktøykasse» i dagleg eigenkontroll gjennom Rettesnora.

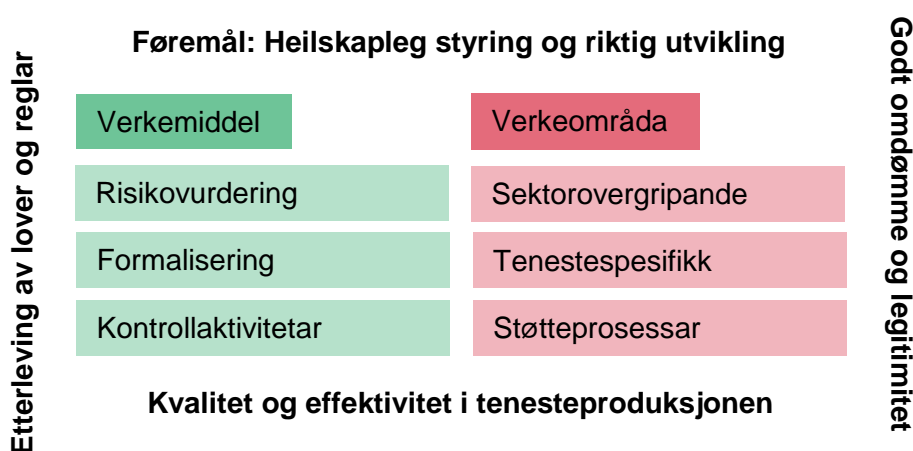
### 3.1.2 Slik definerer kommunedirektøren «eigenkontroll»

**Eigenkontroll i Sunnfjord kommune** er ein risikobasert og systematisk prosess. Den blir gjennomført av leiinga og tilsette. Eigenkontroll gir sikkerhet til måloppnåing på desse områda:

- at lover og reglar blir følgde
- kvalitet og effektivitet i tenesteproduksjonen.
- heilskapleg styring og riktig utvikling.
- godt omdømme og legitimitet.

### 3.1.3 KS-modellen som rammeverk for eigenkontrollen i kommunen

Kommunedirektøren legg modellen Kommunesektorens interesseorganisasjon (KS) har utvikla for kommunalt eigenkontrollarbeid, til grunn som **overordna rammeverk for eigenkontrollarbeidet** i kommunen.



KS-modellen for kommunal eigenkontroll over tydeleggjer:

- **Føremål** er det vi ønskjer å oppnå, og ligg som ytre rammer rundt eigenkontrollaktivitetane.
- **Verkemiddel** er dei aktivitetane vi skal utføre og ha fokus på i eigenkontrollen.
- **Verkeområde** er dei arenaene eigenkontrollen skal utførast på.

### 3.1.4 Risikobasert eigenkontroll

Uønskte hendingar, avvik eller manglar ved tenestetilbodet kan ha konsekvensar for brukarar, innbyggjarar, tilsette og lokalsamfunnet. Difor er **risikobasert eigenkontroll** lagt til grunn for eigenkontrollarbeidet.

Risikobasert eigenkontroll er å vere førebudd på at risikoar og uønskte hendingar kan oppstå, i nær eller fjern framtid. Bruk av **risikoanalyse som metode**. Når risikoanalysane er gjort og kommunen har oversikt over **risikobiletet**, må risikoreduserande og førebyggjande tiltak bli sett i verk.

### 3.1.5. Roller – fleire aktørar med i kommunen sitt eigenkontrollarbeid

**Kommunal eigenkontroll** er den kontrollen kommunen sjølv gjennomfører i eigen organisasjon, basert på kommunelova sine krav om kontrollutval, revisjon og den administrative eigenkontrollen til kommunedirektøren.

Kommunestyret har det øvste ansvaret både for **folkevalde** sitt kontroll- og tilsynsansvar gjennom kontrollutvalet, og for den **administrative kontrollen** som kommunedirektøren utøver.

I tillegg har vi **tilsynsmyndigheiter** som sjekkar at kommunen følgjer lova: Statsforvaltaren, Fylkeslegen, Arbeidstilsynet, Datatilsynet, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, Mattilsynet med fleire.

### 3.1.6 Rettesnora – verktøykassen for eigenkontrollarbeidet på alle nivå

**Rettesnora** er nemninga på **kommunedirektøren sitt elektroniske eigenkontrollsystem** i Sunnfjord kommune.

Rettesnora har **fleire elektroniske modular** som er verktøy og dokumentasjonsstad:

Dokument	Avvik	Risiko	Skade	Fall	Varsling
Skape, lagre, vedlikehalde og dele rutiner på ein stad	Melde feil i drifta, lukke og gi tilbake-melding	Risiko-vurdere potensielle uønskete hendingar	Melde inn skader på tilsette og elevar	Registrere fall på pasientar innan omsorgstjenestene	Varsle om kritikkverdige tilhøve i administrasjonen

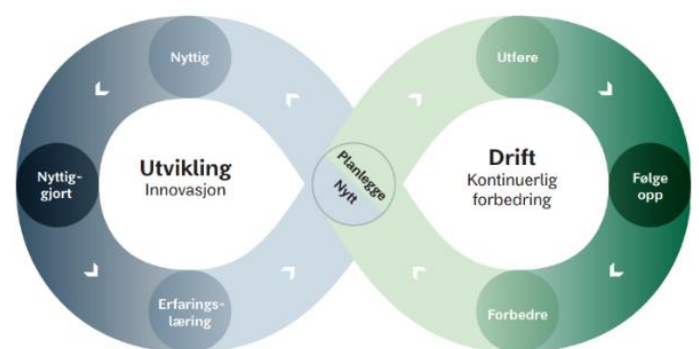
## 3.2 Eigenkontroll hemmar ikkje nytenking, kvalitetsarbeid og innovasjon

Evne og vilje til å prøve nye løysningar treng ikkje å bli avgrensa av kravet til god eigenkontroll. Eigenkontroll handlar om å ha oversikt og analytisk forståing. Ei leiingsform som fremjar medarbeidarskap og forbetningskultur, legg til rette for dette.

## 3.3 Styring av større uønskete hendingar og kriser i kommunen

Dersom det oppstår større uønskete hendingar i kommunen, kan det vere behov for handtering frå kommunen sitt psykososiale kriseteam og/eller kommunen si kriseleiing.

**Beredskap og krisehandteringsarbeid** blir gjort med ei aktiv tilnærming, med jamne øvingar og etter etablert planverk i Rettesnora.



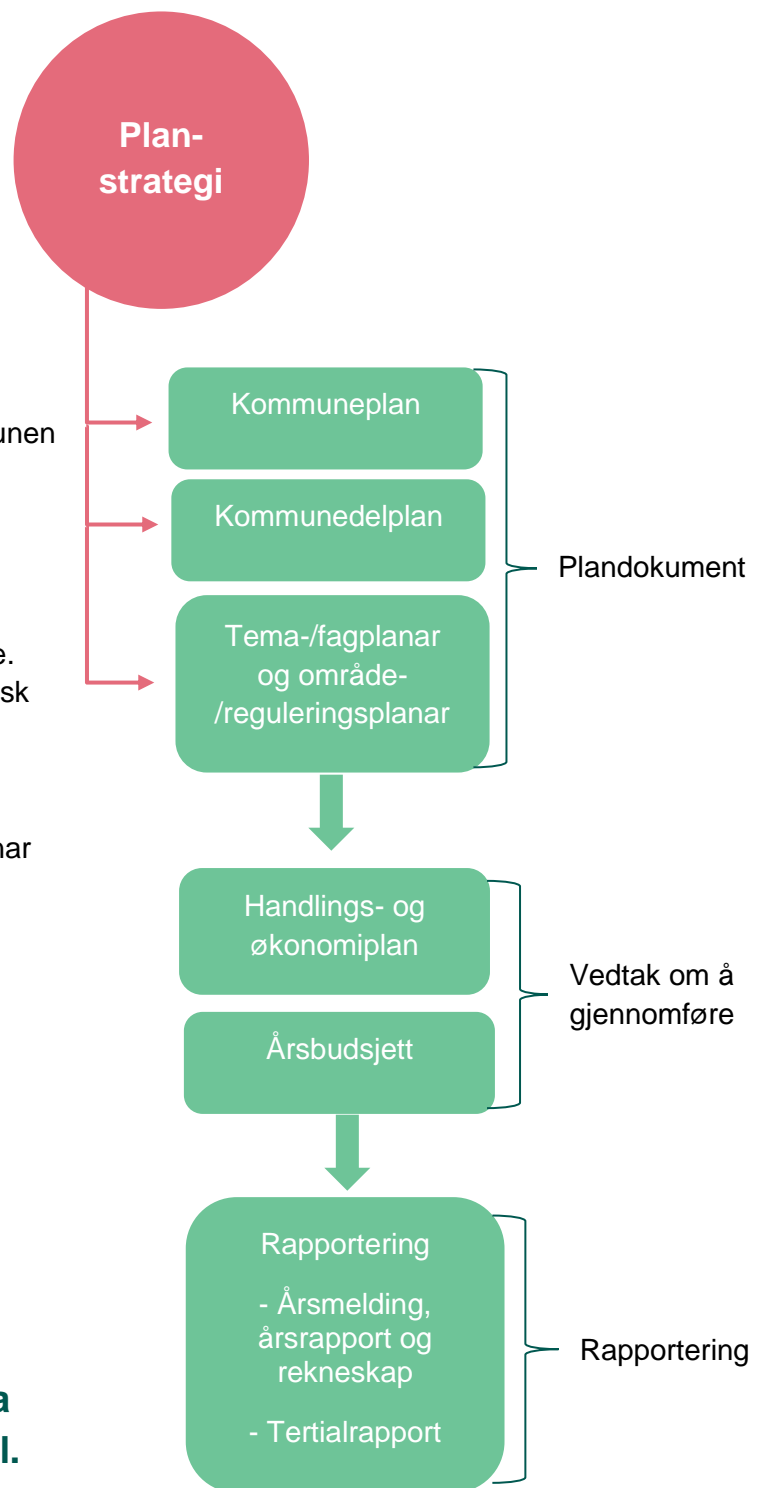
## 4 Plansystem

Plansystem inneber å sette mål for kommunen, og å skildre kva endringar og tiltak som må gjerast for å nå måla. Dei strategiske planane i ein kommune vil som hovudregel vere politisk vedtekne, og planlegging handlar difor i stor grad om politikk.

Gjennom å lage og vedta strategiske planar, set dei folkevalde retninga for kommunen på kort og lang sikt. Innbyggjarane og andre aktørar vert inviterte til å medverke i planarbeidet og sette mål for utviklinga.

Ei forenkla hierarkisk framstilling av dei ulike planane i kommunen er vist i figuren til høgre. Kommuneplanen er ein langsiktig og strategisk plan med 12 års planhorisont. Vidare har kommunen meir detaljerte planar for ulike område heilt ned til eittårige planar som det også vert rapportert til. Utvikling av ulike planar er omtalt i ein planstrategi, ein plan for kva planar kommunen skal lage og når dei skal lagast/rullerast.

**Å planlegge inneber å definere kva vi ønsker å oppnå i framtida og kva vi må gjere for å få det til.**



## 4.1 FN sine berekraftsmål

FN sine berekraftsmål er verdas felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikheit og stoppe klimaendringane innan 2030. FN sine berekraftsmål består av til saman 17 mål og 169 delmål, og gir ei felles retning for land, næringsliv og sivilsamfunn.



Bærekraftig utvikling handlar om å ta vare på behova til menneska som lever i dag, utan å øydelegge framtidige generasjonar sine moglegheiter til å dekke sine behov.

Bærekraftsmåla gjeld for alle land, og regjeringa har forplikta Norge til å samarbeide for å nå måla. Kommunane er sentrale aktørar i arbeidet med å nå bærekraftsmåla, og regjeringa har komme med tydelege forventningar om at kommunane legg bærekraftsmåla til grunn for samfunns- og arealplanlegging.

Sunnfjord kommune har difor sett på korleis vi lokalt kan bidra til å redusere globale utfordringar.

### Døme på områder der vi kan bidra:

- Motverke klimagassutslepp
- Motverke auka press på land- og sjøareal
- Sikre ei bærekraftig arealdisponering som støttar nasjonale mål om nullvekstutslepp
- Fremje bærekraftig bruk av økosystema
- Prioritere helsefremjande og førebyggjande arbeid for å sikre friske innbyggjarar som har høg grad av trivsel, samhold og deltaking i samfunnet
- Redusere sosial ulikskap
- Sikre ein trygg økonomi for å kunne tilby gode tenester og vere rusta til å møte behova i framtida.
- Sikre at born og unge får ei god utdanning og utvikling slik at dei kan delta aktivt i samfunns- og arbeidsliv som vaksne og ta gode framtidsretta val som fremjar eige liv og helse.

## 4.2 Planstrategi

Planstrategien er første ledd i kommunen sitt plansystem og langsiktig samfunnsplanlegging. Kommunestyret skal minst ein gong i kvar valperiode (fireårsperiode), og seinast innan eit år etter konstituering, utarbeide og vedta ein kommunal planstrategi. Føremålet med planstrategien er å vurdere kva planar vi skal utarbeide og revidere i løpet av valperioden. Det skal i tillegg vurderast om det er behov for å revidere heile eller delar av kommuneplanen.

### [Sjå planstrategi](#)

Før sjølve arbeidet med kommuneplanen vert sett i gang, blir det utarbeidd eit **planprogram** for kommuneplanen. Planprogrammet beskriv kva tema som skal reviderast i kommuneplanperioden, utgreiingsbehov og medverknadsprosessar.

### [Sjå planprogram](#)



## 4.3 Kommuneplanen

Kommuneplanen er kommunen sitt overordna strategiske styringsdokument og inneheld mål og retningsval for kommunen si utvikling. Kommuneplanen blir utarbeidd for ein perioden på 12 år og skal rullerast normalt kvart fjerde år. Kommuneplanen har eit handlingsprogram og økonomiplan, som angir korleis planen skal bli følgd opp i fireårsperioden, og denne blir revidert årleg i arbeidet med økonomiplanen. Kommuneplanen består av ein samfunnsdel og ein arealdel.

### 4.3.1 Samfunnsdel

Kommuneplanen sin samfunnsdel (KPS) beskriv langsiktige utfordringar, mål og strategiar for kommunesamfunnet som heilheit og kommunen som organisasjon.

Kommuneplanen sin samfunnsdel vart vedteken i februar 2022

### 4.3.2 Arealdel

Kommuneplanen sin arealdel (KPA) er den overordna planen for arealbruk i heile kommunen. Den skildrar hovudtrekka i arealdisponeringa, og rammer og føringar for kva nye tiltak og ny arealbruk som kan iverksettast.

Kommuneplanen sin arealdel blir vedteken i løpet av 2023

### 4.3.3 Kommunedelplan

I tillegg til kommuneplanen sin arealdel, som er lovpålagd, kan kommunen også utarbeide kommunedelplanar (KDP). Kommunedelplanen er framleis ein overordna plan, men på meir detaljert nivå enn i arealdelen. Ein kommunedelplan er **politisk vedtatt** og følgjer prosessane i plan- og bygginglova med krav til varsling, høyring og vedtaksprosedyre.



## 4.4 Temaplanar

Ein temaplan er ein **administrativ plan** om eit spesifikt tema eller fagområde.

Nokre temaplanar vil vere sektorovergripande og gi føringar for heile organisasjonen (døme: klima- og omstillingsplan).

Andre temaplanar gjeld for eit avgrensa teneste- eller fagområde (døme: skulebruksplan).

Temaplanen skal bygge vidare på mål og strategiar i kommuneplanen, og konkretisere desse innanfor sitt temaområde.

Ein temaplan *kan* definerast som ein kommunedelplan, også kalla **tematisk KDP**. Planen må då følgje prosessane i plan- og byggingslova knytt til allmenn prosess og forankring. Tematisk KDP blir nytta i liten grad i vår kommune.

Ein temaplan er underordna samfunnsdelen og skal ikkje vere i konflikt med denne. Sunnfjord kommune har i sin planstrategi eit mål om å redusere tal på temaplanar.



## 4.5. Samanhengen i plansystemet

Figuren under syner samanhengen i plansystemet i Sunnfjord kommune:

Kva er utfordringane våre?	Kva vil vi oppnå?	Korleis skal vi disponere areala våre?	Korleis skal vi jobbe for å oppnå måla	Kva skal vi gjere det neste året? Kva økonomiske rammer har vi?	Kva skal mi eining utføre?	Kva blei resultatet?
Planstrategi	Kommuneplanen sin samfunnsdel	Kommuneplanen sin arealdel	Temaplanar Strategiar	Økonomiplan med handlingsdel	Handlingsplanar for einingane Årsbudsjett	Årsrapport

## 4.6 Handlingsprogram, økonomiplan og årsbudsjett

AKTIVITET	PERIODE												ÅR1	ÅR2	ÅR3	ÅR4	
	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	AUG	SEP	OKT	NOV	DES						
Handlingsprogram og økonomiplan						■											
Årsbudsjett																	
Budsjettrapportering																	
Tertialrapportering																	

■ Politisk behandling

### 4.6.1 Handlingsprogram og økonomiplan

Kommuneplanen er kommunen sitt overordna styringsverktøy og har eit langt tidsperspektiv. Handlingsprogrammet, også kalla handlingsdel, viser korleis kommuneplanen skal følgast opp dei neste fire åra.

Mange av tiltaka i handlingsprogrammet har økonomisk konsekvensar. Nokre tiltak gir innsparingar, medan andre gir auka utgifter. Det kan påvirke den samla ressurfordelinga i kommunen. Kvar vår legg kommunedirektøren fram forslag til økonomiplan for kva kommunen skal gjere og bruke pengar på dei neste fire åra.

Kommunane koblar handlingsprogram og økonomiplan på ulike måtar og i ulik grad. I Sunnfjord legg vi størst vekt på økonomiplanen.

Økonomiplanen er ei oversikt over sannsynlige inntekter og utgifter i ein fireårsperiode. Med andre ord eit budsjett som går over fire år. Den viser ressurfordelinga mellom prioriterte tiltak i handlingsprogrammet. Altså konkret korleis ein skal nå ulike mål for å gi innbyggjarane så gode tenester som mogeleg.

Kommunestyret behandlar kommunedirektøren sitt forslag og vedtar endeleg økonomiplan i juni månad. Økonomiplanen legg sentrale rammer og føringar for arbeidet med årsbudsjettet.

### 4.6.2 Årsbudsjett

Årsbudsjettet, som gjeld både drift og investering, er ein bindande plan for kommunen sine midlar og korleis desse skal brukast i budsjettåret. Årsbudsjettet blir politisk behandla i desember månad.

### 4.6.3 Budsjett- og tertialrapport

Budsjettrapportering er viktig for at administrasjonen skal kunne følgje opp, og eventuelt korrigere, den daglege **drifta** av organisasjonen. Einingsleiarane rapporterer på drifta av sine einingar i forhold til sitt årsbudsjett. Dette gjer dei den 20. kvar månad.

Tertialrapport er ein utvida budsjettrapport for både **drift og investering**. Status blir gått igjennom av leiargruppa før tertialrapporten blir lagt fram til politisk behandling. Dette skjer to gonger i året, i juni og i oktober.

## 5 Resultat og rapportering

Systematisk oppfølging av resultat og rapportering er ein viktig del av styringa i kommunen, og ein føresetnad for forbetnings- og utviklingsarbeid.

### 5.1 Politisk rapportering

Politisk rapportering om status og måloppnåing skjer gjennom årsmelding og årsrapport som blir vedteken av kommunestyret i samband med rekneskapsavslutninga.

#### 5.1.1 Årsmelding

Skal gjere greie for forhold som er viktige for å forstå kommunen si økonomiske stilling og resultat ved årets slutt. Vidare inneheld årsmeldinga omtale av måloppnåing og statusoversikt på område som likestilling, etikk og eigenkontroll.

[Sjå årsmelding 2020](#)

#### 5.1.2 Årsrapport

Frå eit samfunns-, medverknad- og organisatorisk perspektiv blir økonomi og måloppnåing sett i ein større kontekst. Årsrapporten er eit supplerande dokument til årsmeldinga, som saman utfyller kvarandre.

[Sjå årsrapport 2020](#)

#### 5.1.3 Anna rapportering

Tertialrapportar, prosjektavslutning, orientering om investerings- og utviklingsprosjekt, er andre eksempel på anna politisk rapportering som følgjer faste oppsett og fristar gjennom året. I tillegg får formannskapet månadleg budsjettreport.

### 5.2 Administrativ rapportering

Den administrative oppfølginga av resultat og rapportering skal vere ein del av den løpande styringsdialogen mellom kommunedirektøren og einingane.

**Kommunedirektøren si leiargruppe** er eit sentralt verktøy i den løpande styringsdialogen. Kommunedirektøren får innspel frå organisasjonen, drøftar innspela med kommunalsjefane innan dei ulike sektorane, og tildeler oppdrag tilbake til organisasjonen. Hensikten er å følgje opp status gjennom året på ein effektiv måte.

Einingsleiarane rapporterer månadleg på økonomi og sjukefråvær. Avvik vert rapportert fortløpande i avviksmodule i Rettesnora (kommunedirektøren sitt elektroniske eigenkontrollsystem).

**KOSTRA** (Kommune-stat-rapportering) og Kommunal Rapport sitt **kommunebarometer** viser viktige måleindikatorar for effektivitet og kvalitet.



# Saman blir vi drivande gode

